

На основу Закона о спорту (Сл. гласник РС бр.10/16) и чл. 75-78. Статута Планинарског савеза Србије, Управни одбор Планинарског савеза Србије је на предлог Комисије за обуку и усавршавање у планинарству на редовној седници одржаној 20.09.2017. усвојио

ПЛАН И ПРОГРАМ ОБУКЕ ЗА ВОЂЕЊЕ НА ОПРЕМЉЕНИМ ПЕЊАЧКИМ ПУТЕВИМА (ВИА ФЕРРАТАМА) ЗА ВОДИЧЕ ДРУГЕ КАТЕГОРИЈЕ, ДО ТЕЖИНА C/D/D/K4,KS4/C

1.- ЦИЉ ОБУКЕ

Циљ обуке водича је да планинарској организацији Србије обезбеди стручне водиче за вођење група на сајлом и на друге начине опремљеним пењачким путевима (у даљем тексту ОПП).

Након завршене обуке, водич стиче компетенције:

- да води групу планинара на ОПП који су класификовани у степене тежине које је водич претходно прошао на обуци;
- да осталим планинарима пружи стручна знања и вештине потребне за безбедно савладавање и успешно кретање на ОПП који су класификовани у ЛАКЕ, УМЕРЕНО ТЕШКЕ и ТЕШКЕ (А, В, С).

2.- УСЛОВИ ЗА ПОХАЂАЊЕ ОБУКЕ

Кандидат приликом пријављивања мора да испуњава следеће услове:

- старост - најмање 21 година;
- да је члан Планинарско- спортске организације/Клуба који је члан ПСС;
- да је лиценцирани водич друге категорије;
- да поседује комплетну опрему за ОПП, (појас, шлем, ферата комплет, карабинере са аутоматским затварачем (2 ком.), траке - гуртне (1x 60 цм, 1x 120 цм), помоћну ужад - прусике (2 x 3,5 м);
- да са успехом положи Уводно тестирање из области техничког планинарења (практични тест):
 - осигуравање другог пењача, истовремено осигуравање другог и трећег пењача (100% тачних одговора);
 - самоспасавање (100% тачно);
 - спуштање повређеног помоћу пужа, полулађарца (60% тачно);
 - подизање повређеног помоћу система Св. Бернард (51% тачно);
 - израда чворова: осмица, шестица, полулађарац, лађарац, импровизовани, Машард,краватни, рибарски, плетеница, прусиков, каубојски (100% тачно);
- да је прошао као учесник и помагач минимално 5 ОПП у претходне 3 године од којих:
 1. МИН. 3 ТЕЖИНЕ – В (Int.)/AD (French)/ PD (Italian)/ K3, KS3 (Ger)/ B(At), од којих су барем 2 (две) тежина AD/PD/K3,KS3/B;
 2. МИН. 2 ТЕЖИНЕ – С (Int.)/D (French)/D (It)/K4, KS4(Ger)/C(At).

3.- ПРОГРАМ ОБУКЕ

ПЛАН НАСТАВЕ:

1. ПРЕДАВАЊА:

Р. бр.	Назив предмета/теме	Часова
1.	О ОПП: настанак, развој, израда, спортски туризам и економски потенцијали, распрострањеност, класификација по тежинама,	2 часа

ПЛАН И ПРОГРАМ ОБУКЕ ЗА ВОЂЕЊЕ НА ОПРЕМЉЕНИМ ПЕЊАЧКИМ ПУТЕВИМА (ВИА ФЕРРАТАМА) ЗА ВОДИЧЕ ДРУГЕ КАТЕГОРИЈЕ, ДО ТЕЖИНА C/D/D/K4,KS4/C

	најпознатије, геологија и морфологија стена.	
2.	ОПРЕМА, ТЕСТОВИ СЕТОВА ЗА ОПП, ФАКТОР ПАДА: појас, шлем, карабинери са матицом, ферата сет, ужад, помоћна ужад-прусици, расвета, прва помоћ, теорија фактора пада.	2 часа
3.	ОПАСНОСТИ НА ОПП: објективне - временске неприлике, хладноћа, мрак, пад камена, оклизнуће, пад, лед, удар грома, животиње, експонираност. субјективне - лоша физичка кондиција, лоше познавање и владање техником, прецењивање сопствених способности, потцењивање тежине и околног окружења, неадекватна лична нетехничка и техничка опрема, непоштовање правила, игнорисање упозорења на локалу.	1 час
4.	ВОЂЕЊЕ: тактика и техника вођења, процена групе, величина групе, оптималан број помоћника, избор руте, преглед опреме и процена општег психо-физичког стања учесника, кретање групе, инцидентне ситуације-спречавање, отклањање последица.	1 час
5.	СИДРИШТА: подела на фиксна и клизна, углови, израда.	1 час
6.	САМОСПАСАВАЊЕ И СПАСАВАЊЕ УНЕСРЕЂЕНОГ ЧЛАНА ГРУПЕ: , израда система за извлачење, спуштање, минимална потребна опрема, приступ унесређеном, самоспасавање-прусицење.	1 час
7.	ПРВА ПОМОЋ: повреде главе, екстремитета, кичменог стуба, крварења, преломи, имобилизација, ЦПР, заустављање крварења, удар грома, промрзLINE, потхлађивање, сунчаница, топлотни удар.	2 часа
Укупно предавања		10 часова

2. ПРАКТИЧНЕ ВЕЖБЕ:

Р. Бр.	Назив предмета/теме	Часова
1.	ЧВОРОВИ-ПОНАВЉАЊЕ: подела чворова према покретљивости и намени – пратећа осмица, дупла осмица, лађарац, рибарац, полулађарац, кравље уво (мјул), прусикова замка, енса, машард, мртви чвор, осигуравајући, гарда, кика, краватни – израда на више начина.	1 час
2.	ОПРЕМА И НАЧИН КОРИШЋЕЊА.	4 часа
3.	САМОСПАСАВАЊЕ, СПАСАВАЊЕ: самоспасавање-прусицење, абзајл, израда система за извлачење, спуштање, израда носила.	4 часа
4.	ВОЂЕЊЕ: тактика, техника, кретање групе, безбедносни аспекти, преглед опреме, процена стања на лицу места.	2 часа
5.	СИДРИШТА: начини израде, углови, безбедност.	2 часа
6.	ПРВА ПОМОЋ: превијање, имобилизације, ЦПР.	2 часа
Укупно практичних вежби		15 часова

3. ИСПИТ:

- писмени тест,
- усмени испит,
- практично вођење на ОПП,
- УКУПНО ИСПИТ: 4 часа,
- УКУПНО НАСТАВНИХ ЧАСОВА: 1. + 2. + 3. = 29 часова наставе.

Практичне вежбе реализују се на терену у реалним условима. Организују се након похађања часова теорије.

Обуку спроводи руководилац обуке са члановима инструкторског тима Службе водича ПСС.

ФОНД РАДНИХ ЧАСОВА: 29 часова наставе кроз продужени викенд боравак на одговарајућем терену.

ОКУПЉАЊЕ ПОЛАЗНИКА ОБУКЕ НА ТЕРЕНУ: четвртак до 20 часова.

НАСТАВА: петак, субота, недеља.

4. - РАЗРАДА ТЕОРИЈСКОГ И ПРАКТИЧНОГ ДЕЛА ПРОГРАМА ОБУКЕ

Програмом обуке разрађене су тематске јединице и њихови модули и одређени исходи обуке. Програмом је предвиђен начин реализације модула.

1. Опремљени пењачки путеви- настанак, развој, израда, спортски туризам и економски потенцијали, распрострањеност, класификација по тежинама, најпознатије ферате и дестинације, геологија и морфологија стена.

Историјат обезбеђених пењачких путева у свету и код нас.

Планирани исход:

Полазник кроз упознавање развоја ОПП треба да разуме тренутно стање, динамичан развој и перспективе пењања на њима.

2. Опрема за кретање по ОПП, опрема водича, опрема особе коју водимо.

Опрема појединца. Опрема водича - попис, опис, намена. Опрема за спуштање и осигуравање.

Планирани исход:

Водич познаје начин употебе, чувања и транспорта опреме на ОПП.

3. Опасности

Врсте могућих опасности. Препознавање и избегавање опасности.

Планирани исход:

Водич је способан да препозна могуће опасности.

4. Чворови

Обнављање знања о чворовима усвојеног на водичким и алпинистичким обукама. Усвајање нових чворова.

Планирани исход:

Водич је у пуној мери оспособљен да примењује чворове намењене за сваку појединачну ситуацију.

5. Техника кретања, постављање фиксне линије, степени тежине, фактор пада

Опрема за напредовање и осигуравање. Пад и заустављање пада. Техника кретања групе. Употреба сета за ОПП. Сврха навезивања. Кретање у навези. Постављање фиксне линије. Успон и силаз фиксном линијом. Уклањање фиксне линије.

Планирани исход:

Водич познаје и зна да користи опрему за напредовање и осигуравање, влада техником кретања по ОПП. Водич познаје сврху и врсте навеза, познаје принципе кретања у навези, у стању је да води навезу, као и да поставља и уклања фиксно осигурање.

Остале теме: величина групе, избор руте, процена групе, кретање групе, мимоилажење.

6. Сидришта

Израда сидришта-клизно и фиксно, углови при изради.

Планирани исход:

Водич познаје и зна да прави различита сидришта, зависно од ситуације на терену.

7. Увежбавање пада са динамичким ужетом

Расподела силе приликом пада као и положај тела.

Планирани исход:

Сваки полазник треба увежбавањем пада са динамичким ужетом да осети ударну силу и да зна како се тело пењача понаша током пада.

8. Основни систем спасавања и самоспавања, опрема за спасавање

Приказивање и увежбавање система за подизање и спуштање партнера. (Св. Бернارد).

Планирани исход:

Водич оспособљен за приступ повређеном, као и за основно самоспавање и спасавање.

9. Прва помоћ

Имобилизација **semi splints-ом** као и приручним средствима. Заустављање крварења. Поступци и прва помоћ код удара грома, топлотног удара, сунчанице, повреде кичменог стуба, великих костију и кука.

Планирани исход:

Водич зна да препозна стање повређеног и да пружи адекватну прву помоћ. Водич је упознат са процедурама и редоследом деловања у инцидентним ситуацијама.

5.- НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Часови теоријске наставе одвијају се у учионицама или објектима који пружају услове за континуирани рад групе полазника.

Облик рада је групни и индивидуални у зависности од тематске јединице.

Метод обуке је вербални, дијалошки, демонстративни.

Приликом обуке се користе узорци опреме, презентације и наставни филмови.

Практичне вежбе се одржавају у условима који у потребној мери симулирају реалне услове, како би се надовезали на часове теорије.

Током вежби и вежби у блоку, полазници обуке се деле у групе које имају од два до четири члана.

Свакој групи се додељује један инструктор или демонстратор као помоћни инструктор.

6.- ЗАВРШЕТАК ОБУКЕ, ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА, СТИЦАЊЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Испитна комисија организује испит након завршене обуке.

Испит се састоји од писаног дела испита – теста, усменог и практичног дела.

Испитна питања саставља инструкторски тим Службе водича на основу Програма обуке водича друге категорије за пењање на ОПП.

Резултати теста изражени су у бодовима, а максималан број бодова је 100.

Кандидат је положио уколико је остварио минимално 60 бодова.

ПИСАНИ ДЕО ИСПИТА - ТЕСТ

Писани део испита - тест, изводи се добијањем одштампаних питања са три могућа одговора од којих је само један тачан. Број питања одређује испитна комисија.

Писани део испита - тест се полаже пред трочланом комисијом.

Кандидат је положио испит уколико је добио минимално 60 бодова.

УСМЕНИ ДЕО ИСПИТА

Усмени део испита изводи се насумичним извлачењем једне од понуђених цедуљица са питањима, на којима су по два питања. На питања се одговара усмено пред трочланом комисијом.

Максималан број бодова по питању је 25.

За полагање усменог дела испита потребно је остварити најмање по 15 бодова за свако питање. (укупно минимално 30).

ПРАКТИЧНИ ДЕО ИСПИТА

Практични део испита, изводи се добијањем три задатка, које кандидат треба да прикаже и објасни.

Кандидат задатак ради пред трочланом комисијом.

Практични део испита оцењује се бодовима који се стичу оцењивањем од стране инструктора.

Кандидат је положио испит уколико је на практичном делу остварио минимално 60 бодова.

Кандидат у укупном збиру мора имати минимално 150 бодова да би стекао компетенције за вођење на ОПП.

На основу резултата, испитна комисија даје оцену:

- није положио,
- положио.

По завршеном полагању кандидат добија лиценцу за вођење на ОПП до тежине C (Int.)/D (French)/ D (Italian)/ K4, KS4 (Ger)/ C(At).

Један водич на ОПП може да води у исто време највише четири (4) учесника, према усвојеним стандардима и препорукама УИАА.

Водич може да води ОПП које су за оцену лакше од оних које је пењао и не смеју да прелазе тежину за чије се вођење обукао.

Овај план и програм обуке обухвата и начин овере лиценце за водиче на ОПП.

Водичи лиценцу за ОПП оверавају у исто време када и основну лиценцу, уз обавезно присуство на техничким данима у организацији Службе Водича ПСС.

Комисије за обуку и усавршавање
планинарству

(Лазар Попара)

Председник
Планинарског савеза Србије

(Борис М. Мишић)